

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 9 november 2023
(OR. en)

15252/23

LIMITE

AGRI 697
AGRISTR 61
COH 82
SOC 754
EMPL 539
ENV 1273

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	Het Special Comité Landbouw/de Raad
Betreft:	Conclusies over een langetermijnvisie voor de plattelandsgebieden van de EU
	- <i>Goedkeuring</i>

Nadat de delegaties hebben bevestigd geen bezwaar te maken tegen de bijgaande tekst van Raadsconclusies over bovengenoemd onderwerp, wordt het SCL/de Raad in het kader van een "stilzwijgende raadpleging" met als uiterste termijn 9 november 2023 verzocht deze conclusies ongewijzigd goed te keuren tijdens zijn vergadering c.q. zitting op respectievelijk 14 en 20 november 2023.

Ten behoeve van het openbaar debat tijdens de Raadszitting op 20 november 2023 wordt de lidstaten verzocht hun prioriteiten verder onder de aandacht te brengen, evenals hun punten van zorg met betrekking tot de toekomstige ontwikkeling van de plattelandsgebieden van de EU.

De Raad van de Europese Unie,

HERINNEREND AAN de artikelen 39 en 174 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) en aan het feit dat het streven naar levendige, multifunctionele en welvarende plattellandsgebieden een belangrijk onderdeel van overkoepelende EU-strategieën vormt en een gemeenschappelijk doel van een waaier van beleidsmaatregelen en -instrumenten van de EU;

NOTA NEMEND VAN

- Mededeling COM(2021) 345 final van 20 juni 2021, getiteld "Een langetermijnvisie voor de plattellandsgebieden van de EU – Naar sterkere, verbonden, veerkrachtige en welvarende plattellandsgebieden in 2040";
- Resolutie 2021/2254 (INI) van het Europees Parlement van 13 december 2022 en de adviezen van het Europees Comité van de Regio's (2022/C 270/04) en het Europees Economisch en Sociaal Comité (2022/C 290/22) over de langetermijnvisie voor de plattellandsgebieden van de EU;
- het verslag van de conferentie over het plattellandspact van juni 2022 in Brussel en de oprichting van de coördinatiegroep voor het plattellandspact;
- de lessen die zijn getrokken uit de conferentie over het plattellandspact in Uppsala (Zweden) van 3-4 mei 2023; en
- de resultaten en aanbevelingen van het forum op hoog niveau voor plattellandsbeleid over de vormgeving van de toekomst van plattellandsgebieden, georganiseerd door het Spaanse voorzitterschap en de Europese Commissie, Sigüenza (Spanje), 27-29 september 2023;

BEKLEMTONEND

- dat plattlandsgebieden een essentiële bijdrage leveren aan de algemene welvaart en economische kracht van de EU en de groene en de digitale transitie, en een centrale rol spelen op gebieden als voedselproductie, milieubehoud, klimaatactie en bevordering van ons cultureel erfgoed; dat de landbouw in dit verband een fundamentele rol vervult en van cruciaal belang is voor de economische, sociale en territoriale samenhang van plattlandsgebieden; en dat plattlandsgebieden van de Unie kampen met ongekende uitdagingen, waaronder een slinkende en vergrijzende bevolking, een genderkloof, beperkte connectiviteit, ontoereikende infrastructuur, een gebrek aan gevarieerde werkgelegenheidskansen en leemten in de beschikbaarheid van en toegang tot diensten;

heeft de volgende conclusies aangenomen:

I. EEN VISIE VOOR DE PLATTELANDSGEBIEDEN NAAR 2040

De Raad

1. IS INGENOMEN MET de mededeling van de Europese Commissie over een langetermijnvisie voor de plattlandsgebieden van de EU (ook bekend als de "plattlandsvisie"), de holistische aanpak en structuur rond vier elkaar aanvullende actiegebieden voor sterkere, verbonden, veerkrachtige en welvarende plattlandsgebieden tussen nu en 2040, het bijbehorende EU-actieplan voor het platteland en de lancering en ontwikkeling van het plattlandspact;
2. VERZOEKT de Commissie, de lidstaten en de regionale autoriteiten in dit verband de diverse en veelzijdige uitdagingen voor de territoriale ontwikkeling aan te gaan en de complexiteit van plattlandsgebieden en de sociaal-economische verschillen tussen plattlandsgebieden en andere gebieden aan te pakken, en roept beleidsmakers op alle bestuursniveaus ertoe op bijzondere aandacht aan plattlandsgebieden te besteden teneinde de levensomstandigheden te verbeteren en de huisvesting en de toegang tot basisvoorzieningen voor plattlandsbewoners te bevorderen;
3. WIJST in het bijzonder OP de uiteenlopende aard en specifieke behoeften van alle plattlandsgebieden, maar met name ultraperifere gebieden, kustgemeenschappen en dunbevolkte gebieden, alsmede van gebieden die afgelegen zijn of kampen met ernstige en permanente natuurlijke of demografische belemmeringen, zoals berggebieden, eilanden en de meest noordelijke regio's met een zeer lage bevolkingsdichtheid;

4. BENADRUKT dat een evenwichtige en geïntegreerde territoriale ontwikkeling die verankerd is in plaatsgebonden benaderingen, aansluit bij de onlangs goedgekeurde nieuwe Territoriale Agenda 2030 van de EU, en dat het potentieel van plattelandsgebieden optimaal moet worden benut om hun economische diversificatie te bevorderen door middel van nieuwe industriële, digitale en dienstensectoren, waardoor er hoogwaardige banen en adequatere, diversere en flexibelere arbeidskansen worden gecreëerd, en waarbij tevens rekening worden gehouden met de bijzondere behoeften van kleine en middelgrote ondernemingen;
5. ONDERKENT de belangrijke rol van coöperaties bij het bevorderen van de ecologische, economische en sociale duurzaamheid van plattelandsgebieden, doordat zij arbeidskansen bieden en plattelandsgebieden levend en bevolkt houden;
6. BENADRUKT in dit verband het belang van investeringen in een reeks sectoren, waaronder de landbouw, en van het doorvoeren van structurele veranderingen in de praktijk om plattelandsgebieden bevolkt en levensvatbaar te houden, slimme ontwikkeling te bevorderen en optimaal gebruik te maken van de groene en de digitale transitie, onder meer door de heersende ontvolking van plattelandsgebieden, de demografische achteruitgang en de vergrijzing aan te pakken, te voorzien in opleiding en andere ondersteunende maatregelen om mensen om- en bij te scholen, met name wat betreft digitale vaardigheden en plattelandsontwikkeling;
7. IS in dit verband INGENOMEN MET de mededeling van de Commissie over het benutten van talent in Europa's regio's, en MOEDIGT de Europese, nationale, regionale en lokale autoriteiten AAN iets te doen aan de geringe beschikbaarheid van openbare diensten, mobiliteit en infrastructuur, en daartoe alle kansen te grijpen die zich in plattelandsgebieden voordoen, bijvoorbeeld door geïntegreerde strategieën voor vanuit de gemeenschap geleide lokale ontwikkeling (CLLD) uit te stippelen en de toegang tot financiële en technische ondersteuning en capaciteitsopbouw op lokaal niveau te verbeteren;
8. ONDERSTREEPT andermaal de belangrijke rol van lokale actiegroepen binnen het Leader-initiatief en de bottom-upbenadering bij de uitvoering van hun CLLD-strategieën;
9. BENADRUKT dat een sterke betrokkenheid van burgers en organisaties uit plattelandsgebieden van het grootste belang is voor de ontwikkeling van lokale strategieën, maar dat actieve publieke participatie op alle bestuursniveaus eveneens van essentieel belang is voor de ontwikkeling van maatregelen voor capaciteitsopbouw en voor plaatsgebonden, geïntegreerde beleidso oplossingen op maat, met inbegrip van meerdere financieringsbronnen en overheidsinvesteringen;

10. BENADRUKT dat er meer samenwerking nodig is tussen plattelands- en stedelijke gebieden bij de rechtvaardige transitie naar een klimaatneutrale, duurzame en welvarende EU op basis van eerlijke en wederzijds nuttige betrekkingen tussen stad en platteland en geïntegreerde ontwikkelings- en investeringsstrategieën; ONDERKENT de rol als anker en verzorgingsgebied die kleine en middelgrote steden spelen bij het bewerkstelligen van een evenwichtigere territoriale ontwikkeling en ter ondersteuning van de omliggende plattelandsgebieden;
11. ONDERSTREEPT dat in plattelandsgebieden een rechtvaardige en inclusieve transitie moet worden gerealiseerd waarbij de economische vitaliteit van het platteland en de territoriale en sociale samenhang worden bevorderd en er niemand en geen enkel gebied worden achtergelaten;

II. HET EU-ACTIEPLAN VOOR HET PLATTELAND EN HET PLATTELANDSPACT

12. IS INGENOMEN MET de uitrol van het EU-actieplan voor het platteland om de doelstellingen van de langetermijnvisie voor de plattelandsgebieden van de EU tussen nu en 2040 te verwezenlijken;
13. VERZOEKT de Commissie de uitvoering van het EU-actieplan voor het platteland systematisch te blijven monitoren en ervoor te zorgen dat het regelmatig wordt bijgewerkt en dat alle relevante beleidsmaatregelen van de EU voortdurend en doeltreffend worden ingezet;
14. STEUNT de invoering door de Commissie van het concept plattelandstoetsing, d.w.z. een beoordeling van het verwachte effect van belangrijke EU-initiatieven op plattelandsgebieden, en moedigt soortgelijke benaderingen op nationaal, regionaal en lokaal niveau aan om te zorgen voor samenhang, consistentie en complementariteit tussen beleidsmaatregelen en instrumenten voor aangelegenheden die van belang zijn voor plattelandsgebieden;
15. BENADRUKT dat de samenhang en de synergie tussen de EU-beleid en -instrumenten, waaronder het GLB en het cohesiebeleid, moeten worden versterkt en dat er tussen overheidsinstanties bruggen moeten worden geslagen om de economische, sociale en territoriale samenhang in plattelandsgebieden aan te pakken en ontvolkings- en braindrain-trends tegen te gaan; het samenhangbeginsel moet ook betrekking hebben op bestuurlijke en uitvoeringsgerelateerde elementen bij het nastreven van gemeenschappelijke doelen met verschillende ondersteunende instrumenten;

16. ONDERSTREEPT het belang van uitbreiding van de EU-waarnemingspost voor het platteland en de noodzaak om verbetering te brengen in de gegevensverzameling en de plattelandsstatistieken, onder meer met gegevens op gemeentelijk niveau en naar geslacht en andere soorten functionele gebieden uitgesplitste gegevens als input voor het ontwerpen en ontwikkelen van empirisch onderbouwd, relevant plattelandsbeleid met bijbehorende acties en ten behoeve van een doeltreffendere invoering van territoriale effectbeoordelingen zonder significante verhoging van de administratieve lasten en de kosten;
17. IS INGENOMEN MET het platform voor de revitalisering van het platteland en kijkt uit naar de voltooiing door de Commissie van de toolkit voor EU-financieringsmogelijkheden voor plattelandsgebieden;
18. BENADRUKT het bijzondere belang van generatievernieuwing in plattelandsgebieden en in de agrovoedingsindustrie en VERZOEKT de lidstaten jonge plattelandburgers actief te ondersteunen, onder meer door hun toegang tot financiering en land te vergemakkelijken, diverse en flexibele werkgelegenheids-, opleidings- en onderwijsmogelijkheden te bieden en hen te betrekken bij beleidsvorming en plaatselijke besluitvormingsprocessen;
19. WIJST OP de noodzaak om de overheidsinvesteringen te versterken en te voorzien in EU- en nationale middelen voor een betere connectiviteit in plattelandsgebieden en voor de digitale transitie, die nodig zijn om deze gebieden toegang te geven tot nieuwe mogelijkheden waarvoor een stabiel netwerk met zeer hoge capaciteit en toegankelijke breedbanddekking noodzakelijk zijn;
20. IS INGENOMEN MET het vlaggenschipinitiatief "Digitale toekomst van het platteland" binnen het EU-actieplan voor het platteland, en merkt op dat digitale innovatie, data-infrastructuur en de verwerving van digitale vaardigheden moeten worden aangemoedigd voor het vergroten van de competenties die nodig zijn voor de digitale transformatie van de plattelandsgebieden;
21. ONDERKENT dat vrouwen een belangrijke drijvende kracht zijn achter welvaart en sociale inclusie in plattelandsgebieden, maar dat zij voor extra uitdagingen staan en ondersteunende maatregelen nodig hebben om beter te integreren op de arbeidsmarkt, bestaande kansen op een baan en op innovatie te benutten en nieuwe kansen te creëren en deel te nemen aan de besluitvorming; en IS in dit verband INGENOMEN MET de opneming van gendergelijkheid als onderdeel van één specifieke doelstelling van het nieuwe GLB: bevordering van de gelijke participatie van vrouwen in de landbouw en de sociaal-economische ontwikkeling van plattelandsgebieden;

22. WIJST OP de essentiële rol van de sectoren landbouw, levensmiddelen, bosbouw, visserij en aquacultuur en andere bio-economische sectoren in de plattelandseconomie, die werkgelegenheid scheppen, innovatie en hogere en gediversifieerde inkomens voor de lokale bevolking opleveren en een bron van duurzame en hernieuwbare grondstoffen zijn, en IS VAN OORDEEL dat het verder opbouwen van veerkracht op het gebied van landbouw, bosbouw en platteland een prioriteit is om demografische, economische, klimaat- en milieu-uitdagingen het hoofd te bieden; BENADRUKT het veelzijdige aanpassingsvermogen van plattelandsgebieden om veerkrachtiger en minder kwetsbaar voor klimaatverandering te worden;
23. IS in dit verband INGENOMEN MET acties die gericht zijn op verbetering van de ruimtelijke ordening en duurzame en veerkrachtige landbouw, maar ook op meer voedselzekerheid, biodiversiteit, beschikbaarheid van water, een betere bodemgezondheid, productie van hernieuwbare energie, lokale waardeketens en hoogwaardige agrovoedingsproducten;
24. BENADRUKT het belang van de uitvoering van de langetermijnvisie voor plattelandsgebieden in nauwe samenwerking met plattelandsburgers, waarbij meer aandacht moet worden gevraagd voor plaatsgebonden ontwikkeling en innovatie door middel van slimme dorpen, vanuit de gemeenschap geleide lokale ontwikkeling, regionale ontwikkeling, en het stimuleren van territoriale benaderingen en lokaal geleide initiatieven om nieuwe economische kansen en innovatieve ecosystemen te creëren en de basisvoorzieningen en -infrastructuur in plattelandsgebieden te verbeteren;
25. VERZOEKT alle nationale en regionale overheden, lokale autoriteiten en alle belanghebbenden en gemeenschappen om deel te nemen aan en zich te verbinden tot het plattelandspact en actief bij te dragen aan het verwezenlijken van de doelstellingen van de mededeling over de plattelandsvisie en de doelstellingen van het plattelandspact;
26. BENADRUKT in dit verband dat netwerken in het kader van het plattelandspact en de GLB-netwerken en andere relevante cohesiegerelateerde netwerken een centrale rol kunnen spelen bij het verspreiden en delen van informatie en resultaten in verband met de plattelandsvisie onder belanghebbenden op het platteland;
27. MOEDIGT de lidstaten die dit nog niet hebben gedaan, AAN om deel te nemen aan het plattelandspact en holistische strategieën en actieplannen op nationaal, regionaal en lokaal niveau te ontwerpen om de uitdagingen waarmee plattelandsgebieden worden geconfronteerd aan te gaan en de kansen die zij bieden te vergroten;

III. VOLGENDE STAPPEN

28. MERKT OP dat bij de toekomstige Uniale, nationale, regionale en lokale financiering voor plattlandsgebieden naar behoren rekening moet worden gehouden met de cruciale rol van plattlandsgebieden bij het aangaan van de economische, ecologische en sociale uitdagingen waar de EU en haar lidstaten mee te maken hebben, ook de uitdagingen als gevolg van de huidige geopolitieke situatie;
29. ONDERKENT dat de huidige geopolitieke context een grotere veerkracht en een groter concurrentievermogen van de plattlandsgebieden van de EU vereist, waardoor voedselzekerheid op EU- en mondiaal niveau in het kader van de open strategische autonomie van de voedselsystemen van de Europese Unie wordt gewaarborgd en de externe afhankelijkheid wordt verminderd op belangrijke gebieden waarbinnen de EU voldoende capaciteit moet opbouwen om haar economische en sociale welzijn te waarborgen, zoals duurzame landbouw, zoals vermeld in de verklaring van Granada;
30. IS INGENOMEN MET de inventarisatie door de Commissie van de acties die zijn uitgevoerd of gepland in het kader van steunregelingen voor plattlandsgebieden die in de programmeringsperiode 2021-2027 door de EU en de lidstaten worden gefinancierd in het kader van het GLB en de fondsen van het cohesiebeleid;
31. ONDERSTREEPT dat naast het cohesiebeleid, het gemeenschappelijk landbouwbeleid en de nationale herstel- en veerkrachtplannen, alle relevante EU-beleidsgebieden bij het plattlandsbeleid moeten worden betrokken, dat daarbij hun samenhang en synergie moeten worden verbeterd en dat zij passende middelen moeten bijdragen aan de ondersteuning van plattlandsgebieden;
32. VERZOEKT de Commissie een monitoringinstrument op te zetten voor het beoordelen van de EU-financiering ter ondersteuning van plattlandsgebieden door alle relevante EU-beleidsmaatregelen en -instrumenten; STEUNT de invoering, aan het begin van elke programmeringsperiode, van een procedure die voor onderlinge complementariteit, samenhang en synergie moet zorgen zonder verhoging van de administratieve lasten en de kosten;

33. BENADRUKT dat bestaande en toekomstige beleidsmaatregelen en procedures aan de uiteenlopende realiteit en behoeften van kleine plattelandsgemeenschappen moeten worden aangepast, en ROEPT de Europese Commissie, de lidstaten en de regionale en lokale autoriteiten OP de procedures en vereisten voor begunstigden met een beperkte administratieve capaciteit te vereenvoudigen, investeringen te faciliteren door optimaal gebruik te maken van verschillende EU- en nationale middelen en financiële instrumenten in te zetten;
34. DOET EEN BEROEP OP de Commissie om bij het opstellen van het komende openbare verslag in het eerste kwartaal van 2024 grondig rekening te houden met de standpunten van de twee wetgevers, met inbegrip van deze Raadsconclusies en de niet-wetgevingsresolutie van 13 december 2022 van het Europees Parlement, en WIJST EROP dat de besprekingen over dit verslag als input moeten dienen voor het beraad over het opstellen van de voorstellen voor de volgende programmeringsperiode;
35. VERZOEKT de Commissie in dit verslag een update op te nemen van het voortschrijdende EU-actieplan voor het platteland, naast beschouwingen over mogelijke richtsnoeren voor versterkte steunmaatregelen en financiering voor plattlandsgebieden en over de te volgen koers, opties uit te werken ter bevordering van meer synergie, consistentie, samenhang en complementariteit tussen de beleidsgebieden die van invloed zijn op of ten goede komen aan plattlandsgebieden en -gemeenschappen, en de governance op alle niveaus te verbeteren, alsmede overwegingen voor gerichtere monitoring van de langetermijnvisie voor de plattlandsgebieden van de EU en evaluatiemechanismen die worden opgenomen in updates van het EU-actieplan voor het platteland en in het plattlandspact, zonder verhoging van de administratieve lasten en de kosten;
36. VERZOEKT de Commissie om naar aanleiding van een toekomstige evaluatie van deze visie op het platteland te overwegen dit concept uit te werken tot een plattlandsstrategie van de EU, met een alomvattende en flexibele aanpak om verschillende uitdagingen en diversiteit in plattlandsgebieden in de EU aan te pakken en tegelijkertijd hun potentieel en kansen te maximaliseren door middel van een reeks passende en relevante indicatoren, rekening houdend met de beginselen betere regelgeving en vereenvoudiging;
37. VERZOEKT de Commissie regelmatig aan de Raad verslag uit te brengen over haar acties met betrekking tot deze conclusies.